

Katowice, dnia 13 stycznia 2025 r.

INFORMACJA Nr 8s/2024/EW

w sprawie tąpnięcia oraz wypadku zbiorowego (jeden wypadek śmiertelny oraz 25 wypadków powodujących czasową niezdolność do pracy), spowodowanych wstrząsem górotworu o energii $2,4 \times 10^7 \text{ J}$, zaistniałym w dniu 11 lipca 2024 r. o godzinie 8¹⁶ oraz wstrząsu zaistniałego w dniu 14 lipca 2024 r. o godzinie 0⁴⁴, o energii $6,3 \times 10^7 \text{ J}$, w rejonie pochylni równoległej II-1200-E1, w pokładzie 712/1-2+713/1-2 w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK ROW Ruch Rydułtowy w Rydułtowach.

Tąpnięcie oraz wypadek zbiorowy zaistniały w wyniku wstrząsu o energii $2,4 \times 10^7 \text{ J}$, który wystąpił w dniu 11 lipca 2024 r. o godzinie 8¹⁶ w rejonie pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2.

Pokład 712/1-2 + 713/1-2 w rejonie E1 o miąższości sumarycznej od 3,4 m do 3,9 m i nachyleniu do 8° został zaliczony do IV kategorii zagrożenia metanowego, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, II stopnia zagrożenia tąpnięciami, I stopnia zagrożenia wodnego oraz II kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał. W stropie pokładu zalegają łupki ilaste zmiennie zapiaszczone przechodzące w łupki piaszczyste. W zachodniej i południowej części rejonu, w bezpośrednim stropie pokładu 713/1-2 występuje piaskowiec o grubości do 7,0 m i wytrzymałości na ściskanie do 78,6 MPa. W rejonie E1 pokładu 712/1-2 + 713/1-2 występują zaburzenia tektoniczne o amplitudach $h=0,8-2,7$ m oraz zaburzenia sedymentacyjne w postaci nagłej zmiany nachylenia lub wymycia pokładu. Odległość pokładu 703/1-2 od pokładu 706 i 712/1-2+713/1-2 wynosi odpowiednio około 35 m i 80 m. W przedmiotowym rejonie prowadzono m.in. roboty związane z eksploatacją pokładu 713/1-2 ścianą VII-E1, likwidacją ścian V-E-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2; 712/1-2+713/1 oraz drażeniem pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2 Etap I (od zachodu) i Etap II (od wschodu).

W dniu 13 maja 2024 r. rozpoczęto drażnienie pochylni równoległej II-1200-E1 (Etap I), natomiast 21 maja 2024 pochylni równoległej II-1200-E1 (Etap II), do dnia 11 lipca wykonano odpowiednio 150,6 metrów etapu I oraz 76,0 metrów etapu II. W drażonej pochylni równoległej II-1200-E1 od początku prowadzono aktywną profilaktykę tąpniową w postaci strzelań wstrząsowych, odprężających oraz torpedujących ponadto wyznaczono w nich strefy szczególnego zagrożenia tąpnięciami na całej długości. Pochylnia równoległa II-1200-E1 Etap II drażona była za pomocą materiałów wybuchowych z wykorzystaniem kombajnu chodnikowego do wybierania urobku. Pochylnia ta została wykonana w obudowie ŁPP10/V32/4/A w I stopniu podwyższenia o rozstawie 0,8 m. Rejon drażonej pochylni oraz ściany VII zabezpieczony został urządzeniami gazometrii automatycznej. Roboty górnicze dla drażonego przodka prowadził oddział GRP-2R. Dokonana ocena stanu zagrożenia tąpnięciami dla pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie, 712/1-2+713/1-2 w dniu 10 lipca 2024 r. wykazała stan zagrożenia „c”, tj. wyrobisko średnio zagrożone tąpnięciami.

W dniu 11 lipca 2024 r. na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 4⁰⁰ sztygar zmianowy oddziału GRP-2R skierował dziewięciu pracowników oddziału GRP-2R do robót konserwacyjnych oraz związanych z robotami strzałowymi. Ponadto pod jego nadzór skierowano dwóch instruktorów strzałowych dla kontroli zaplanowanego strzelania urabiającego. W rejonie E1 prowadzono również m.in. prace konserwacyjne w ścianie VII-E1 w pokładzie 713/1-2 oraz prace związane z likwidacją ściany V-E-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2, 712/1-2+713/1. O godzinie 8¹⁶ zaistniał wstrząs górotworu o energii $2,4 \times 10^7$ J, który zlokalizowano w rejonie pochylni równoległej II-1200-E1, w pokładzie 712/1-2+713/1-2 (Etap II) około 90 m na północny-wschód od jej czoła. W rejonie objętym skutkami wstrząsu w dniu 11 lipca 2024 r. znajdowały się m. in.: pochylnia równoległa II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2 (Etap I), drażona pochylnia równoległa II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2 (Etap II), chodnik 6-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2, 713/1-2, chodnik 6a-E1 w pokładzie 713/1-2, pochylnia równoległa 1200-E1 w pokładach 713/1-2, 712/1-2+713/1-2, 712/1-2+713/1 oraz pochylnia równoległa 1200-E1 w pokładzie 706.

Wstrząs górotworu spowodował tąpnięcie (utrata funkcjonalności) w chodniku 6-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2, 713/1-2, pochylni równoległej 1200-E1 w pokładach 713/1-2, 712/1-2+713/1-2, 712/1-2+713/1 oraz pochylni równoległej 1200-E1 w pokładzie 706. Uszkodzeniu uległy kable teletechniczne co spowodowało utratę połączenia z geofonami i częścią czujników metanometrii automatycznej. W strefie zagrożenia znajdowało się 78 pracowników. O godzinie 8³³ z-ca kierownika ruchu zakładu górniczego rozpoczął prowadzenie akcji ratowniczej. Podczas akcji, z zagrożonej strefy 76 pracowników wycofało się o własnych siłach lub pomagając sobie wzajemnie, z których 20 uległo wypadkom. W trakcie prowadzonej akcji ratowniczej w dniu 11 lipca 2024 r. w pochylni równoległej 1200-E1 znaleziono jednego z poszukiwanych pracowników, lekarz stwierdził jego zgon. Drugiego poszukiwanego pracownika znaleziono rannego w dniu 13 lipca 2024 r. w chodniku 6a-E1. Kierownik akcji ratowniczej zakończył jej prowadzenie w dniu 13 lipca o godzinie 18⁰⁶ po wytransportowaniu poszukiwanego pracownika na powierzchnię oraz po zabezpieczeniu dojścia do wyrobisk objętych skutkami wstrząsu przed wejściem osób postronnych.

Trwającą 3 dni akcję ratowniczą prowadzono z udziałem zastępów własnych kopalni, kopalń sąsiednich i zastępów CSRG w Bytomiu.

Po zaistnieniu tąpnięcia, do czasu zakończenia akcji ratowniczej, kopalniana stacja geofizyki górniczej zarejestrowała w rejonie pochylni równoległej II-1200-E1, w pokładzie, 712/1-2+713/1-2 kolejne 25 wstrząsów górotworu, w tym 17 o energii rzędu 10^2 J, 5 o energii rzędu 10^3 J oraz 3 o energii rzędu 10^4 J. Akcja ratownicza nadzorowana była przez Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku przy współudziale Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach.

W dniu 14 lipca 2024 r. o godzinie 0⁴⁴ zarejestrowano wstrząs o energii $6,3 \times 10^7$ J, który zlokalizowano w rejonie pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2 (Etap I) około 120 m na północny-zachód od jej czoła.

W wyniku tych wstrząsów w dniu 24 lipca 2024 r. wyłączono z sieci wentylacyjnej kopalni rejon:

- pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2; 712/1-2+713/1,
- ściany VII w pokładzie 713/1-2,
- likwidowanej ściany V-E-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2; 712/1-2+713/1,

czterema tamami o konstrukcji przeciwwybuchowej.

W dniu 6 sierpnia 2024 r. przeprowadzono oględziny w wyrobiskach w rejonie E1 w pokładach 706 i 703/1-2, w wyniku których stwierdzono, że:

- w pochylni równoległej 1200-E1 w pokładzie 706 na odcinku od KM 540 do KM 683 zaistniało tąpnięcie, które spowodowało zniszczenie wyrobiska na ww. odcinku, polegające na wypiętrzeniu spągu, uszkodzeniu obudowy - wysokość wyrobiska wynosiła poniżej 1,8 m, a od KM 671 do KM 540 wysokość wynosiła poniżej 0,6 m,
- w wyrobiskach w pokładzie 703/1-2 wystąpiły zsuwy obudowy maksymalnie do 0,4 m.

Przyczyną zaistnienia wstrząsu o energii $2,4 \times 10^7 \text{ J}$, który spowodował tąpnięcie i wypadek zbiorowy oraz wstrząsu wtórnego o energii $6,3 \times 10^7 \text{ J}$ było gwałtowne wyładowanie energii skumulowanej w górotworze.

Przyczyną wypadku zbiorowego było dynamiczne oddziaływanie na pracowników skutków tąpnięcia, spowodowanego samoistnym wstrząsem górotworu o energii $2,4 \times 10^7 \text{ J}$.

W związku z tąpnięciem oraz wypadkiem zbiorowym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku wydał decyzje:

1. W dniu 13 lipca 2024 r., którą wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej:– drażenia pochylni równoległej II-1200-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2; 712/1-2+713/1,
 - eksploatacji pokładu 713/1-2 ścianą VII-E1,
 - likwidacji ściany V-E-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2; 712/1-2+713/1,
 - ruchu załogi w pochylni równoległej 1200-E1 w pokładzie 706, a wznowienie ruchu zakładu górniczego ww. części uwarunkował ustaleniami, które zostaną wydane po przeprowadzonych oględzinach.
2. W dniu 14 lipca 2024 r. po zaistniałym wstrząsie o godzinie 0⁴⁴ o energii $6,3 \times 10^7 \text{ J}$, którą wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej ruchu załogi w wyrobiskach w rejonie E1 kopalni w pokładach 712/1-2+713/1-2, 703/1-2 i 706 oraz w rejonie likwidowanej ściany V-E-E1 w pokładzie 712/1-2+713/1-2+712/1-2+713/1. Wznowienie ruchu zakładu górniczego ww. części uwarunkował ustaleniami po przeprowadzeniu oględzin.

3. W dniu 6 sierpnia 2024 r., którą wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej prowadzenia robót górniczych w pokładach 703/1-2 i 706 w rejonie E1. Ponadto nakazał wyłączyć z sieci wentylacyjnej zakładu górniczego pochylnię równoległą 1200-E1 w pokładzie 706.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.